

Remissyttrande

Diarienummer: I2021/02391

Till: Regeringskansliet och Infrastrukturdepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se

i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Visby 2022-12-18

Remissvar gällande Trafikverkets rapport Analys av alternativa modeller för färjetrafik till Gotland

Gotlands Förenade Besöksnärings är en medlemsorganisation som företräder och representerar företag inom besöksnäringen på Gotland. I följande remissyttrande vill vi påvisa effekterna av Trafikverkets rapport "Analys av alternativa modeller för färjetrafik till Gotland" för den gotländska besöksnäringen.

Sammanfattning

Trafikverket förespråkar i sin rapport "Analys av alternativa modeller för färjetrafik till Gotland" att upphandla enligt Modell 2, det vill säga att Gotlandstrafiken ska drivas genom statligt ägda fartyg med upphandlad drift. Förslagen som presenteras i rapporten utgör en försämring av kommunikationerna mellan Gotland och fastlandet, en förbindelse som är avgörande för utvecklingen av besöksnäringen på Gotland.

Trafikverkets rapport är inte tydlig i vilka konsekvenser som de olika förslagen kommer ha för Gotlands besöksnäring och på det gotländska samhället. Trafikverket konstaterar att en central del av upphandlingen av färjetrafiken handlar om att skapa goda förutsättningar för människor att kunna leva och verka på Gotland, och att dagens tillgänglighet upplevs som välfungerande för både det gotländska näringslivet såväl som för boende på ön. Samtidigt presenteras förslag som tydligt går emot de gotländska ståndpunkterna vilka framhåller vikten av snabba, täta och säkra överfarter med färja, konkurrenskraftiga priser samt resor och transporter i linje med klimat- och miljömål.

Vi ser nu att konkurrensen om de svenska besökarna hårdnar. Allt fler svenska destinationer arbetar målmedvetet för att locka nya besökare. Gotland har under lång tid varit ett attraktivt resmål men våra konkurrenter blir allt fler och duktigare på att jobba med sin attraktionskraft. Tidigare tydliga vinterdestinationer så som Åre och Sälen lockar allt fler besökare även sommartid. Skulle möjligheterna för besökare att komma till Gotland begränsas skulle det ha negativ inverkan på besöksnäringen på Gotland. Längre överfartstider skulle innebära att vi tappar i konkurrensen till förmån för andra destinationer där det är lättare att ta sig. Färre avgångar begränsar möjligheten att ta sig till Gotland och innebär att vi inte kan ta emot lika många besökare som tidigare.

Gotlands förenade besöksnäring ser att vi behöver en fortsatt förbättring av kommunikationerna mellan Gotland och fastlandet, inte en försämring.

Kommunikationerna har alltid varit viktiga för Gotland

Gotland har i alla tider varit beroende av sina kommunikationer. Ö-läget gör närheten till omvärlden till en överlevnadsfråga. Under de senaste decennierna har både färjetrafiken och flygtrafiken till Gotland utvecklats och förbättras ur flera hänseenden. Ökad turtäthet, kortare överfartstider och just-in-time leveranser ger goda möjligheter för det gotländska företagandet att vara en del av det svenska näringslivet, och har bidragit till att resandet har ökat kraftigt över tid.

I takt med att förbindelserna med fastlandet förbättras har Gotland också sett en stadig befolkningstillväxt och stark ekonomisk tillväxt. Hösten 2021 översteg invånarantalet på Gotland för första gången någonsin 61 000 personer.

Kommunikationerna mellan Gotland och fastlandet kommer vara centrala för Gotlands fortsatta tillväxt och för den gotländska besöksnäringens möjlighet att fortsätta utvecklas i en positiv riktning.

I sin rapport lyfter Trafikverket fram förslag som riskerar att kraftigt försämra kommunikationerna mellan Gotland och fastlandet. Förslagen som presenteras skulle påverka servicegraden negativt, det vill säga längre överfartstid, sämre turtäthet och förändrade rutter.

Besöksnäringen är beroende av täta och hållbara överfarter

Besöksnäringen på Gotland omsätter omkring 4,4 miljarder kronor varje år, och sedan år 2000 har antalet gästnätter ökat med 70 procent. År 2019, vilket får räknas som det senaste och mest representativa "normalåret" för besöksnäringen, hade Gotland över en miljon gästnätter. För att Gotland ska vara ett attraktivt resmål även i framtiden behöver kommunikationerna fortsatt utvecklas för att möta besöksnäringens behov. En ökad medvetenhet hos besökare gör också att tillväxten inom besöksnäringen förutsätter en snabb utveckling till ett klimatsmart resande med både flyg och färja. Kommunikationerna till och från Gotland har direkt påverkan på öns attraktions- och konkurrenskraft, ekonomiska utveckling och välfärd.

Snabba, täta och säkra överfarter med färja

Alla som bor och verkar på Gotland vet vilken avgörande betydelse goda kommunikationer med fastlandet har för Gotlands möjligheter att växa och utvecklas.

Gotlands Förenade Besöksnäring ingår i Gotlands Trafikråd och står tillsammans med representanter från näringslivet, statliga myndigheter, organisationer, trafikoperatörer, infrastrukturansvariga, länsstyrelsen och Region Gotland bakom de gotländska ståndpunkterna.

De gotländska ståndpunkterna utgör Trafikrådets ställningstaganden för hur flyg- och färjetrafiken ska utformas för att bäst främja Gotlands utveckling. Ståndpunkterna framhåller bland annat vikten av snabba, täta och säkra överfarter med färja, konkurrenskraftiga priser samt resor och transporter i linje med klimat- och miljömål.

I övriga Sverige diskuteras snabbare kommunikationer, exempelvis snabbtåg. Det är anmärkningsvärt att Gotland som enda region nu riskerar att få försämrade kommunikationer. Fokus bör istället utgå från Gotlands behov och kommunikationer som möjliggör fortsatt trygghet, tillväxt och utveckling av Gotland såväl som hela Sverige.

Färjetrafik i linje med klimat- och miljömål

I rapporten framgår det att Trafikverket ser miljö, kostnad och servicegrad som tre oförenliga intressen. Att de tre kriterierna skulle vara oförenliga är inte på något vis belagt och går emot de

gotländska ståndpunkterna, och därmed det gotländska samhällets övertygelse av vad som krävs av framtidens trafik. Den snabba utvecklingen kring bränsle och transporter gör att Gotlands Förenade Besöksnäring är av uppfattningen att samtliga intressen bör, och kan, förenas för att få till en säker och hållbar överfart och ett Gotland som fortsätter att utvecklas. Satsningen på hållbar omställning inom transportsektorn kan inte endast vara en satsning för fastlandet, utan även Gotland bör ges rätt förutsättningar att utvecklas i samma positiva anda som vi sett de senaste åren.

Avslutningsvis, Gotlands Förenade Besöksnäring vill att kommunikationerna till och från Gotland fortsätter att möjliggöra för människor att resa mellan Gotland och fastlandet med täta, snabba och säkra överfarter och till konkurrenskraftiga priser i enlighet med de gotländska ståndpunkterna.

Visby, 2021-12-16

Johan Lindvall

Ordförande Gotlands Förenade Besöksnäring